

Riktlinjer för Europa 2020-strategin

2014/15:FPM22

Arbetsmarknadsdepartementet, Finansdepartementet

2015-04-02

Dokumentbeteckning

KOM (2015) 98

Bilaga Integrerade riktlinjer till förslaget till rådets beslut om riktlinjer för medlemsstaternas sysselsättningspolitik

KOM (2015) 99

Bilaga till rekommendation till rådets rekommendation om allmänna riktlinjer för medlemsstaternas och unionens ekonomiska politik

Sammanfattning

Den 2 mars 2015 presenterade kommissionen sitt förslag till integrerade riktlinjer. Riktlinjerna utgör grunden för Europa 2020-strategin inom ramen för den europeiska planeringsterminen inom vilken EU:s ekonomiskpolitiska samordning sker. Kommissionens förslag innehåller åtta riktlinjer, fyra stycken handlar om makroekonomisk och mikroekonomisk politik (allmänna riktlinjer för den ekonomiska politiken) samt fyra riktlinjer som utgör sysselsättningsriktlinjerna. Förslagen förhandlas i ECOFIN respektive i EPSCO.

Regeringen välkomnar i stort kommissionens förslag till integrerade riktlinjer. Det är positivt att de förslagna riktlinjerna är mindre detaljerade än de befintliga, samtidigt som innehållsmässig kontinuitet i huvudsak bevaras.

1 Förslaget

1.1 Ärendets bakgrund

Medlemsstaterna ska betrakta den ekonomiska politiken och främjandet av sysselsättningen som frågor av gemensamt intresse och samordna politiken på dessa områden inom rådet. I detta syfte ska rådet i enlighet med

bestämmelser i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt anta allmänna riktlinjer för den ekonomiska politiken och riktlinjer för sysselsättningen, och att de sistnämnda ska stämma överens med de förstnämnda. De befintliga integrerade riktlinjerna antogs år 2010 (se faktapromemoria 2009/10:FPM81) och vägleder medlemsstaterna och unionens politik inom ramen för den europeiska planeringsterminen. I samband med deras antagande beslutade rådet att de integrerade riktlinjerna skulle ligga fast till 2014 så att fokus kunde läggas på deras genomförande. Riktlinjerna har därför i sak varit oförändrade sedan dess. Av fördragsmässiga skäl har dock sysselsättningsriktlinjerna årligen antagits utan ändringar. Mot bakgrund av ovan presenterade kommissionen förslag till nya integrerade riktlinjer den 2 mars.

1.2 Förslagets innehåll

Enligt förslaget ska riktlinjerna stödja Europa 2020-strategins prioriteringar om en ”en smart och hållbar tillväxt för alla” och målsättningarna inom den europeiska planeringsterminen liksom den nya ekonomiskpolitiska inriktningen som bygger på investeringar, strukturreformer och finanspolitiskt ansvar i enlighet med kommissionens tillväxtöversikt 2015.

Kommissionens förslag innehåller åtta riktlinjer, fyra stycken handlar om makroekonomisk och mikroekonomisk politik (allmänna riktlinjer för den ekonomiska politiken) samt fyra riktlinjer som utgör sysselsättningsriktlinjerna. De integrerade riktlinjerna är följande:

1.2.1 Ekonomiska riktlinjer

Riktlinje 1: Stimulera investeringar

Produktiva investeringar i Europa bör öka för att stimulera efterfrågan och förbättra konkurrenskraften såväl som den långsiktiga tillväxtpotentialen. EU-medel från exempelvis den europeiska fonden för strategiska investeringar (Efsi) och strukturfonderna bör utnyttjas till fullo. För att säkerställa att investeringar når realekonomin behövs ökad transparens och informationsspridning, både på EU-nivå och på nationell nivå. Vidare är såväl makroekonomisk som finansiell stabilitet, samt förutsägbara regleringar, förutsättningar för att attrahera utländska investeringar.

Riktlinje 2: Främja tillväxt genom strukturreformer i medlemsstaterna

Ett ambitiöst genomförande av strukturreformer på nationell nivå behövs för att stärka den ekonomiska återhämtningen och korrigera makroekonomiska obalanser. Strukturreformer bör också koordineras mellan medlemsstaterna och betraktas som en fråga av gemensamt intresse. Konkurrensfrämjande reformer, bättre fungerande arbetsmarknader och ett förbättrat företagsklimat kan bidra till att undanröja hinder för tillväxt och investeringar.

Riktlinje 3: Undanröja viktiga tillväxt- och sysselsättningshinder på unionsnivå

Att utveckla den inre marknaden, bland annat genom att färdigställa en välfungerande digital inre marknad, behövs för ökad produktion och för att göra Europa attraktivt för företag. En välfungerande finansiell sektor är nödvändigt för ekonomins funktionssätt, och en kapitalmarknadsunion bör utarbetas. Genomförandet av en energiunion bör säkerställa hållbara, prisvärda och säkra energikällor för hushåll och företag. Både implementeringen av klimat- och energiramen 2020-2030 och övergången till en resurseffektiv ekonomi med låga koldioxidutsläpp bör säkerställas genom såväl utbuds- som efterfrågereformer.

Riktlinje 4: Mer hållbara och tillväxtfrämjande offentliga finanser

Stabila offentliga finanser är en förutsättning för tillväxt och jobbskapande. Medlemsstaterna bör säkerställa långsiktig kontroll över både underskott och skuldnivåer, och ska genomföras inom ramarna för unionens offentligfinansiella regelverk. Vid budgetkonsolidering bör tillväxtfrämjande utgiftsposter (exempelvis utbildning och forskning) samt möjliga effektiviseringar prioriteras. Skatteväxling mot konsumtionsskatter och miljöskatter, kan bidra till att korrigera marknadsmisslyckanden och lägga grunden för en varaktig tillväxt och nya arbetstillfällen. Samtidigt bör skattesystemen moderniseras, till exempel genom breddade skattebaser och genom åtgärder mot skatteflykt och aggressiv skatteplanering.

1.2.2 Sysselsättningsriktlinjer

Riktlinje 5: Stimulera efterfrågan på arbetskraft

Medlemsstaterna bör stimulera jobbskapande genom att göra det lättare att anställa och starta företag för att öka sysselsättningen bland kvinnor och män. Vidare uppmanas medlemsstaterna att genomföra skatteväxling från arbete för att stärka drivkrafterna för arbete, särskilt för dem som står längst från arbetsmarknaden. Medlemsstaterna bör också, i samarbete med arbetsmarknadens parter, främja väl fungerande lönebildning.

Riktlinje 6: Öka arbetskraftsutbudet och arbetskraftens kompetens

Medlemsstaterna bör främja arbetskraftens produktivitet och anställningsbarhet genom effektiva utbildningssystem så att arbetskraften kan bemöta en arbetsmarknad i ständig förändring. Arbetslöshet, inklusive långtidsarbetslöshet och ungdomsarbetslöshet, bör motverkas och aktivt åldrande främjas. Utbildningssystemens strukturella brister måste också åtgärdas. Vidare bör hinder för inträde på arbetsmarknaden för grupper med

svagare ställning undanröjas . Jämställdhet ska råda på arbetsmarknaden. Europeiska socialfonden (ESF) och annan EU-finansering bör användas för att främja jobb, utbildning och sammanhållning.

2014/15:FPM22

Riktlinje 7: Förbättra arbetsmarknadens funktion

Medlemsstaterna bör minska segmenteringen på arbetsmarknaden genom ett balanserat anställningsskydd. Samtidigt bör kvaliteten i arbetet säkerställas. Vidare betonar riktlinjerna att medlemsstaterna nära bör involvera de nationella parlamenten och arbetsmarknadens parter i genomförandet av politiken och främja den sociala dialogen. Medlemsstaterna bör också bedriva en aktiv arbetsmarknadspolitik för matchning och övergångar samt säkerställa aktiva sociala trygghetsystem. Effektiva insatser mot diskriminering behöver också vidtas. Arbetstagarnas rörlighet måste tryggas och potentialen i den europeiska arbetsmarknaden tas tillvara samtidigt som det är viktigt att förebygga missbruk.

Riktlinje 8: Säkerställ rättvisa, bekämpa fattigdom och främja lika möjligheter

Medlemsstaterna bör också främja effektiva och hållbara sociala trygghetssystem som kompletteras med olika typer av stöd och tillgång till tjänster. Mot bakgrund av den demografiska förändringen bör medlemsstaterna också reformera sina pensionssystemen i syfte att göra dem hållbara. Medlemsstaterna uppmanas vidta åtgärder för effektivare och mer hållbar hälso- och sjukvård samt långvarig vård och omsorg.

1.3 Gällande svenska regler och förslagets effekt på dessa

Förslagen har ingen direkt inverkan på svenska regler. Europa 2020-strategin bygger på den så kallade öppna samordningsmetoden.

1.4 Budgetära konsekvenser/Konsekvensanalys

Riktlinjerna har i sig ingen direkt inverkan på EU-budgeten eller medlemsstaternas budget. I den mån medlemsstaterna väljer att agera i enlighet med riktlinjerna skulle de kunna ha konsekvenser i nationella budgetar.

2.1 Preliminär svensk ståndpunkt

Regeringen välkomnar i stort kommissionens förslag till integrerade riktlinjer. Det är positivt att de förslagna riktlinjerna är mindre detaljerade än de befintliga, samtidigt som innehållsmässig kontinuitet i huvudsak bevaras. Det finns inget skäl att radikalt ändra Europa 2020-strategin.

Det finns ett behov av att stimulera tillväxten i EU, bland annat genom ökade investeringar för att nå en hållbar tillväxt och ökad sysselsättning. Investeringsklimatet för privata investeringar bör förbättras. Fortsatta reformer är också nödvändiga, såväl på EU-nivå som i medlemsstaterna för att förbättra konkurrenskraften, stimulera skapandet av fler och bättre jobb och säkra en varaktig återhämtning. Regeringen menar även att särskild uppmärksamhet bör ägnas åt vikten av att genomföra reformer som bidrar till omställning till en hållbar grön resurseffektiv ekonomi. Sysselsättningseffekten i den här typen av reformer bör också redovisas och framhållas. Vidare anser regeringen att långsiktigt hållbara offentliga finanser bör vara en grund i EU:s fortsatta tillväxtdiskussioner och dessa bör även fortsatt föras gemensamt i hela EU.

Det finns behov av att stimulera utbud och efterfrågan på arbetskraft, förhindra utslagning samt minska arbetslösheten. Valfungerande barnomsorg, hälso- och sjukvård och socialförsäkringar är av betydelse för arbetsmarknadsdeltagande och individers trygghet. För att möjliggöra omställning och matchning är aktiv arbetsmarknadspolitik samt investeringar i utbildning och färdigheter också viktigt. Vidare finns ett behov av att säkerställa jämställdhet på arbetsmarknaderna.

En utgångspunkt för regeringen är att medlemsstaternas befogenheter gällande arbetsmarknad, utbildning, sociala frågor samt på skatteområdet inte försvagas. Vidare är det viktigt att arbetsmarknadens parter, såväl på nationell som på EU-nivå, fortsatt involveras i Europa 2020-strategin.

2.2 Medlemsstaternas ståndpunkter

De integrerade riktlinjerna behandlas under våren av de berörda rådskonstellationerna.

2.3 Institutionernas ståndpunkter

Ej kända.

2.4 Remissinstansernas ståndpunkter

Dokumentet har inte sänts på remiss.

3.1 Rättslig grund och beslutsförfarande

3.1.1 Ekonomiska riktlinjer

Artikel 121 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt. Riktlinjerna antas med kvalificerad majoritet.

3.1.2 Sysselsättningsriktlinjer

Artikel 148 i fördraget om Europeiska unionens funktionsätt. Riktlinjerna antas av rådet med kvalificerad majoritet, efter att ha hört Europaparlamentet, Ekonomiska och sociala kommittén, Regionkommittén och sysselsättningskommittén.

3.2 Subsidiaritets- och proportionalitetsprincipen

Inte aktuellt.

4 Övrigt

4.1 Fortsatt behandling av ärendet

Förslagen kommer att behandlas i rådsstrukturen under våren 2015.

4.2 Fackuttryck/termer